

Karol Pędowski

Adwokat Tadeusz Wyrzykowski (1910—1978)

Palestra 22/5-6(245-246), 85

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

3.

Adwokat Tadeusz Wyrzykowski**(1910—1978)**

W dniu 9 marca 1978 r. zmarł w Ciechanowie adw. Tadeusz Wyrzykowski (ps. Arkadiusz), syn chłopca. Znałem go i przyjaźniłem się z nim jeszcze w okresie przedwojennym. Byliśmy obydwaj członkami przedwojennego PAML-u (Polska Akademicka Młodzież Ludowa). Ostatni okres aplikacji adwokackiej odbywał w mojej kancelarii.

Tadeusz Wyrzykowski był człowiekiem niepospolitym, chociaż w adwokaturze stołecznej stosunkowo mało znanym. Radykał, lewicowiec, ludowiec, już w latach uniwersyteckich rozpoczął działalność społeczną i polityczną. Najpierw działał w Związku Młodzieży Wiejskiej RP „Wici” oraz w Polskiej Akademickiej Młodzieży Ludowej. W Stronnictwie Ludowym podjął działalność nieco później. Reprezentował tam grupę najbardziej radykalną — domagał się m.in. bardzo radykalnej reformy rolnej.

Będąc oficerem rezerwy, wykazał we wrześniu 1939 r. wielką odwagę w czasie obrony swojego odcinka polowego. Opowiadał, że z rewolwerem w ręku zatrzymał dowództwo wycofującego się pułku w czasie zarysowującej się już ogólnej klęski. Dzięki takiej swojej postawie zdołał nakłonić dowódcę do stawienia dalszego oporu nacierającym oddziałom niemieckim.

W okresie okupacji pełnił funkcje komendanta okręgu warszawskiego Batalionów Chłopskich. Uważał, że należy utrzymać niezależność tych formacji wojskowych. W 1944 r. był uczestnikiem powstania warszawskiego.

Po wojnie Tadeusz Wyrzykowski został członkiem władz Polskiego Stronnictwa Ludowego, a następnie Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego. W okresie błędów i wypaczeń był aresztowany i przesiedział wiele miesięcy w więzieniu.

Był odznaczony licznymi orderami bojowymi i cywilnymi. Jako żołnierz odznaczony został Krzyżem Grunwaldu III klasy, Krzyżem Walecznych dwukrotnie i Krzyżem Partyzanckim. Za działalność społeczną otrzymał Złoty Krzyż Zasługi dwukrotnie.

Wszystkie ważniejsze encyklopedie powojenne zawierają hasło „Tadeusz Wyrzykowski”, pod którym omówiona jest polityczna działalność i zasługi Zmarłego. Spośród adwokatów żyjących w okresie po drugiej wojnie światowej tylko bardzo niewielu doczekało się za życia takiego zaszczytu.

Tadeusz Wyrzykowski przez długi okres pełnił funkcje radcy prawnego Warszawskiego Związku Spółdzielni Pracy. Po odbyciu następnie aplikacji i po złożeniu egzaminu adwokackiego osiedlił się w stronach rodzinnych, w Ciechanowie.

Tadeusz Wyrzykowski był demokratą walczącym z wszelkimi formami nierówności społecznej. Był również szczerym, prostym i miłym kolegą. Zawsze uczynny, skłonny do pomocy, serdeczny w obejściu, prawdziwy przyjaciel w potrzebie. Był dobrym adwokatem i sprawiedliwym człowiekiem. W organach samorządu adwokackiego pełnił funkcję członka Wyższej Komisji Dyscyplinarnej. Był również czynnym działaczem Zrzeszenia Prawników Polskich.

Kochał polską ziemię i polską historię, pełną walki o wolność i równość społeczną.

Cześć Jego pamięci!

Karol Pędowski